

Jauna studiju kursa “Molekulārā bioloģija” satura un realizācijas analīze

Rudīte Koka, Zanda Daneberga

Rīgas Stradiņa universitāte, Bioloģijas un mikrobioloģijas katedra, Latvija

Ievads. Molekulārās bioloģijas teorētiskie un praktiskie aspekti ieņem arvien nozīmīgāku lomu mūsdienu medicīnas praksē. Sagatavojot jaunus speciālistus, jāņem vērā pasaules tendences molekulārajā bioloģijā. Paralēli novitātēm šajā zinātnes nozarē studentiem jāapgūst arī tādas prasmes kā strādāt komandā, argumentēt savu viedokli, analizēt informāciju, pieņemt lēmumu, lietot dažādas informāciju tehnoloģijas. Apvienojot jaunākās tendences, to apguvi iestrādājām Medicīnas fakultātes 1. kursa studiju kursā “Molekulārā bioloģija” lekcijās un praktiskajās nodarbībās.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Aprobēt izstrādāto saturu studiju kursā “Molekulārā bioloģija”, iegūt atgriezenisko saiti no studentiem un iesaistītajiem docētājiem par to realizāciju. Pētījums veikts 2016./2017. akadēmiskā gada rudens semestrī, iesaistoties astoņiem docētājiem un 495 studentiem (gan ārvalstu – pārstāvēt Starptautisko studiju nodaļu Medicīnas fakultātē (SSNMF), gan Latvijas – pārstāvēt Medicīnas fakultāti (MF)). Pētījumā izmantotās metodes: elektroniskā studentu anketēšana un docētāju fokusgrupu diskusija. Analizēti šādi anketas parametri: studiju kursa saturs un materiāli, studiju kursa docētāju sniegums, mācību procesa organizācija un vide, studentu patstāvīgais ieguldījums, studentu ieguvumi, izmantojot balsošanas pultis praktiskajās nodarbībās.

Rezultāti. Pētījumā tika analizētas MF 164 aizpildītas anketas – studentu atsaucība 68%, un SSNMF 83 aizpildītas anketas – atsaucība 33%. MF studentu vērtējumā studiju kursa saturs ir aktuāls un mūsdienīgs – vidējais rādītājs 3,84, SSNMF vērtējumā – vidējais rādītājs 3,72. Vērtējums par pārbaudījumu atbilstību studiju kursā apgūtajam saturam – MF vidējais rādītājs ir 3,81, SSNMF – 3,51. MF studentu vērtējumā studiju kursā apgūtās teorētiskās zināšanas pietiekamā apjomā bija iespējams praktiski pielietot nodarbībās un semināros – vidējais vērtējums ir 3,74, SSNMF vērtējumā – 3,51. Anketas sadaļā “Studiju kursa docētāja sniegums” parametra “studiju kursa saturs izklāstīts saistoši un studentu līdzdalību veicinoši” MF studentu vērtējums ir 3,56 un SSNMF – 3,54. Starp abu plūsmu studentiem parametrs “docētājs studiju kursa sākumā iepazīstināja ar kursa mērķi, saturu, sasniedzamajiem rezultātiem, vērtēšanas kritērijiem un pārbaudes veidu” novērtēts vienādi – ar 3,82. Studentu anketas sadaļā “Mācību procesa organizācija un vide” visaugstāk novērtēta “informācija par lekciju un nodarbību norises vietu un laiku bija skaidra un precīza”: MF studenti – 3,90, SSNMF – 3,89. Balsošanas pulšu izmantošanai praktiskajās nodarbībās studenti atzīst vairākas priekšrocības. Vidēji 3–4 stundas nedēļā studenti velta molekulārās bioloģijas patstāvīgai apguvei un 24,25% studentu labprāt apmeklētu vēl kādu kursu pie studiju kursā iesaistītajiem docētājiem. Docētāju fokusgrupu diskusijā noskaidrots, ka balsošanas pulšu izmantošanas maksimālais laiks ir 10–15% no kopējā praktiskās nodarbības laika, un galvenais akcents ir uz atbilžu analīzi. Savos novērojumos docētāji atzina, ka studenti izmanto iepriekš apgūto jaunā situācijā, izvēlas atbilstošu diagnostikas un terapijas metodi, novērtē iegūto zināšanu jēgu un praktisko lietojumu.

Secinājumi. Īstenojot jauna studiju kursa saturu lekcijās un praktiskajās nodarbībās, studentiem un docētājiem svarīgs ir molekulārās bioloģijas satura strukturēts un loģisks izkārtojums e-vidē, satura aktualitāte un lietojums medicīnā. Sistemātiska studentu anketēšanas rezultātu un docētāju viedokļu analīze ļauj identificēt kritiskos punktus studiju kursa realizācijā, izvērtēt ieviesto jauninājumu efektivitāti un definēt turpmākos mērķus.